

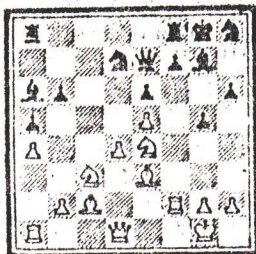
De la GARRIK la... Grossmeister KASPAROV

UN MARATON PE VERTICALĂ

Ing. LIVIU PODGORNEI

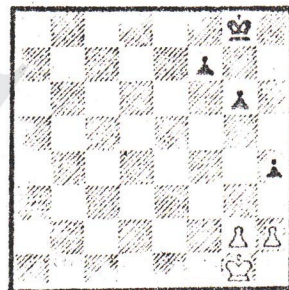
naripați de acest succes de răsunet, Garri, Nikitin și neobosita Klara - primul și cel mai iubit secundant, care între timp își abandonase onorabila șiujbă de inginer în favoarea celei de... antrenor „principal” al feciorului ei - și-au anunțat în iunie participarea la Turneul unional de calificare de la Daugavpils. Vechea organizare a Campionatului de șah al U.R.S.S., constind în tradiționalele semifinale și finală, fusese revizuită încă din 1974 și îmbunătățită substanțial. De atunci „filtrele” se numeau „Turneul unional de calificare”, cu un total de 179 de participări dintre cele mai ambițioase de-a lungul celor patru ani, „Prima Ligă” și „Liga Superioară”. Aceasta era - și continuă să fie și astăzi - cea mai mare și mai aleasă sărbătoare a șahului sovietic, locul preferat de șueți și euel al „zeilor”, visul tuturor celor care abia au învățat să mute sau mută deja „binișor” -piesele prin țară. Regulamentul prevedea ca învingătorul de la Daugavpils să joace direct în Liga Superioară, iar următorii cinci în Prima Ligă, cu posibilitatea calificării ulterioare. Garri începuse să „miște” și el destul de bine „lemnle”, însă o finală era deocamdată prea mult pentru pușerile lui. Nimeni dintre ai săi nu se gindea, de altfel la așa ceva, veniseră doar pentru a căpăta experiență, atlt el ca jucător, cit și ei ca secundanți. Fiecare își dădea seama că era cu neputință să întrecă la 16 ani, chiar dacă câștigase el Memorialul Sokolski, nu mai puțin de 7 mari maeștri - dintre care un fost vicecampion mondial între 1951-1954, David Bronstein, doi campioni mondiali de juniori, Valeri Cehov și Serghei Dolmatov, antrenorul campioanei mondiale Maia Ciburdanidze, Eduard Gufeld - 9 maeștri internaționali, 41 de maeștri și 6 candidați de maestru. Ar fi fost absurd să i se pretindă un loc chiar și în primii șase, atlt de puternic se anunța turneul. Desigur, nu se puneau problema să joace cu fiecare, dar era suficient să „prindă” vreo 4-5 mari maeștri la rând - dacă nu chiar mai puțini - ca să obosească și să devină o pradă ușoară pentru ceilalți. La un asemenea open „elvețian” importanța pregătirii fizice putea fi hotărtoare spre sfârșit, or el încă nu progresase îndeajuns la acest capitol. În afară de puțin fotbal și puțin mers pe bicicletă nu se prea „zbuguise” pînă atunci, ceea ce constituia un handicap considerabil. De obicei, problema pregătirii fizice a șahiștilor se pune către finalul concursurilor, cînd suma kilogramelor pierdute capătă proporții îngrijorătoare pentru unii. În general, învingătorul este cel ce greșește și... slăbește cel mai puțin. Privită din acest punct de vedere, întrecerea de la Daugavpils a fost o excepție: învingătorul a fost cel mai tînăr și mai firav dintre toți (mai era nevoie oare să fim dis-

creți pînă la final, ca la o transmisiune sportivă înregistrată la TV?), iar proba de rezistență fizică s-a dat la început. De la hotelul în care se aflau cazați cu toții și pînă la sala de sport a Uzinei de fibre chimice - unde se desfășurau partidele -, concurenții ajungeau cu autobuzul. Drumul era prea lung și nici unul nu se încumeta să plece pe jos, cu toate că traseul străbatea centrul orașului, iar vitrinele le-ar mai fi putut îndulci efortul. Înaintea rundei a IV-a însă, o întâmplare i-a transformat pe toți în veritabili maratonisți. Din cauza defilării nemăratelor (și minunatelor!) orchestre și coruri sosite din toate raioanele R.S.S. Letone, cu ocazia tradiționalei sărbători republicane a cîntecului, circulația auto a trebuit să fie întreruptă, iar șahiștii, sub amenințarea ceasurilor de control declanșate la ora stabilită, au fost nevoiți să-și pună în valoare calitățile de... alergători. Nu s-a consemnat numele câștigătorului acestui concurs sui-generis, s-a consemnat în schimb că deja după opt runde Garri conducea - incredibil! - de unul singur întreg plutonul de mari maeștri și maeștri internaționali. Acum ne vine foarte ușor, desigur, să explicăm „minunea”, dar pe atunci corespondenților de presă de la fața locului iu le venea să-și creadă ochilor. În prima rundă puștial a experimentat împotriva lui Pancenko o inovație a lui Polugaevski din meciul cu Mecking, tocmai încheiat, a atacat viguros și a câștigat la mutarea a 37-a. Se părea că totul va decurge ca la Minsk, dar... În runda a II-a, joacă cu marele maestru moscovit Ratmir Holmov și, datorită unei inexactități de la mutarea a 32-a, intră într-o poziție mai slabă. Istoria se repetă identic peste opt mutări și dezavantajul se mărește, pentru ca la mutarea următoare să greșească marele maestru și totul să poată fi șters cu buretele printr-o singură mutare. Toată sala (de baschet!), plină pînă la refuz, o vede, numai Garri nu, ca pînă la urmă să piardă, spre disperarea mamei și a lui Nikitin, martori neputincioși din tribună ai acestei tragicomedii a erorilor. E deprimat și-i vor trebui cîteva zile să-și revină. De-acum nu mai avea decît calea atacului cu orice preț. Asupra lui Palatnik s-a năpustit literalmente, sacrificînd doi nebuni unul după altul:

23.N:g5! hg 24. Dh5 f5 25. C:g5 Tf7 26. N:f5! T:f5 27. T:f5 ef 28.Cd5 De8 29.Dh7+ Rf8 30. D:f5+ Rg8 31.Dh7+ Rf8 32.Ta3 Tc8 33.Tf3+ Cf6 34.h3 Dg6 35.T:f6+! N:f6 36. Ce6++ Re8 37. C:f6+ și negrul a cedat (1-0).

Din păcate, mai pierde încă o jumătate de punct în partida cu Albert Kapengut, campionul Minskului, dar câștigă unul întreg de la Rostik Korsunski (vă mai amintiți cine l-a dus pe Garri de mînă la cercul de șah de la Palatul pionierilor din Baku?). În partidele oficiale Garri nu a avut niciodată prieteni la masa de joc. De fapt, dacă ar fi să ne orientăm după partida cu Lev Albut, din runda a VIII-a, am ajunge la concluzia (falsă, desigur) că la tablă a avut numai „dușmani”, ca Fischer. Pentru a ajunge la finalul, ușor câștigat, din diagramă, Garri a trebuit să-i refuze marelui maestru din Odesa de cîteva ori (!) propunerea de remiză, perfect justificată. De aici încolo totul a fost „ca la antrenament”, cum s-a exprimat el după partidă:

41...Rg7 42. Rf2 Rf6 43.Re3 Re5 44.Rf3 f5 45.Re3 g5 46.h3 Rd5 47.Rd3 Rc5 48.Rc3 g4 49.Rd3 gh 50.gh Rd5 51. Re3 Re5 52. Rf3 f4 53.Rf2 Re4 54. Re2 f3 55.Rf1 Rf5! 56. Rg1 Re5 și albul a cedat (0-1).

În runda a IX-a, joacă derbiul zilei împotriva campionului Uzbekistanului - I. Ivanov, cel care peste exact un an îl va învinge într-o splendidă „Siciliană” pe însuși campionul lumii Anatoli Karpov, intrînd în „istorie”. Atacul lui Garri a fost impecabil: sacrificiu de pion pentru inițiativă, presiune, curse, „poante” - totul însă în zadar: „fortăreața” lui Ivanov s-a dovedit inexpugnabilă și... încă o jumătate de punct pierdută. O rundă mai trziu situația a devenit cu adevărat critică. Ivanov l-a întrecut și el pe Palatnik, după un aprig „dialog” în „Engleză” (citiți „Apărarea Engleză”), egalîndu-l pe lider. Victoria urma să se hotărască, așadar, în ultimele trei runde, decizia fiind mereu amnată pentru... următoarea. Amîndurora le-a fost teamă să forțeze, așa că finalul i-a găsit tot la egalitate, în așteptarea departajării. Superior în sensul lui Bucholz a fost găsit Kasparov, cu mai puține victorii, dar și cu mai puține înfrîngerii. Ceea ce tuturor li se părea la început o glumă șahistă de sezon - calificarea lui Garri în marea finală - se înfăptuise în 13 zile în orașul de pe malurile Daugavei, sub privirile uluite ale marilor oculari, cu o forță și o eleganță nemaivăzute de pe vremea lui Alehin. De-acum și pînă în decembrie, pentru el toate drumurile duceau la... Palatul Șahului din Tbilisi. ■

